

Beacons of the Experience Economy

Delica, Kristian Nagel

Published in:
Twentyfirst

Publication date:
2014

Document Version
Early version, also known as pre-print

Citation for published version (APA):
Delica, K. N. (2014). Beacons of the Experience Economy. *Twentyfirst*, 2(2), 30-40.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@ruc.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

BEACONS OF THE EXPERIENCE ECONOMY

PERSPECTIVES ON LIBRARIES OF THE 2010S

PERSPEKTIVER PÅ 10'ERNES BIBLIOTEKER

KRISTIAN NAGEL DELICA, PH.D. ROSKILDE UNIVERSITY

The library still undeniably provides an important socio-cultural service to citizens from all walks of life. However, the library is also constantly in the firing line, actively needing to convince critics who broadly question its relevance – especially as a physical institution. This essay outlines the boundaries among various interests in the library sector; among positions that prioritize libraries as aesthetically appealing junctions of the experience economy versus positions that prioritize the library as a community forum. The main emphasis is placed on developments in the Danish library sector with the additional inclusion of international examples. Kristian Nagel Delica is an assistant professor at Roskilde University, Department of Environmental, Social and Spatial Change, where he is associated with the interdisciplinary program in planning studies Plan, Town & Process. Earlier this year he defended his PhD dissertation, *Biblioteksbaseerede medborgercentre i udsatte boligområder* (Library-based community centers in marginalized neighborhoods), which examines the strategic role of libraries in social innovation in relation to marginalized citizens.

Libraries and library services should be designed and planned in relation to other institutions to enable them to reach out and address the social and cultural needs of various community groups. Currently, the sector is moving toward an unfortunate polarization between aestheti-

Biblioteket er fortsat uomgængeligt som socio-kulturelt tilbud til borgere af alle slags. Men biblioteket er også konstant i skudlinjen og må aktivt overbevise kritikere, der over en bred kam sætter spørgsmålstejn ved dets relevans – særligt som fysisk institution. I dette essay trækkes grænserne op mellem forskellige interesseorienteringer i bibliotekssektoren; mellem positioner, der vægter bibliotekerne som æstetisk attraktive oplevelsesøkonomiske knudepunkter, og positioner, der prioriterer biblioteket som lokalsamfundets omdrejningspunkt. Hovedvægten lægges på udviklinger i den danske bibliotekssektor, mens der trækkes tråde til internationale eksempler. Kristian Nagel Delica er adjunkt på Roskilde Universitets Institut for Miljø, Samfund og Rumlig Forandring, hvor han bl.a. er tilknyttet den tværfaglige planlæggeruddannelse Plan, By & Proces. Tidligere i år forsvarede han sin afhandling *Biblioteksbaseerede medborgercentre i udsatte boligområder*, hvor han bl.a. undersøger bibliotekernes strategiske rolle i social innovation i arbejdet med udsatte i byen.

Biblioteker og deres tilbud må designes og planlægges i sammenhæng med andre institutioner, så de i stadig større omfang rækker ud mod forskellige borgere sociale og kulturelle behov. Sektoren udvikler sig i øjeblikket i retning af en uheldig polarisering mellem på

© Idea Store

cally appealing and experience-oriented cutting-edge libraries that attract official attention versus community-based library hybrids with a clear social profile whose main impact may be in relation to the everyday life of marginalized citizens. Avoiding this polarization and generating synergy among the various library services and among the library and other public sectors and civil society institutions will be crucial for the ability of the library in all its different guises – physical as well as symbolic and social – to continue to occupy a central role in the welfare landscape and in the public awareness. These are some of the key points I will argue after an introductory overview of the current state of affairs in the library sector.

A temperature check – threats and potentials

On the one hand, the public library as an institution is under pressure. In Denmark alone, there have been more than 300 closures in the past 10 years, and libraries (and the cultural sector overall) are a common target when it is time for the seemingly ritually recurring municipal budget cuts. In connection with the latest redrawing of the municipal map in 2007 alone, more than 100 local libraries were closed down in a single move. This trend co-occurs with the spread of unstaffed libraries in recent years, and critics argue that the days of the physical library are numbered. There is an ongoing debate about what the future library can and should offer. Thus, in a discussion paper

den ene side æstetisk smukke oplevelsesbaserede *cutting edge*-biblioteker, der løber med meget af den officielle opmærksomhed, og på den anden side lokalsamfundsforankrede bibliotekshybrider med en klar social profil, der måske først og fremmest gør en forskel i udsatte borgere dagligdag. At undgå denne polarisering og samtidig arbejde for at skabe synergi imellem de forskellige bibliotekstilbud og mellem biblioteket og andre offentlige og civilsamfundsbaseerede institutioner bliver afgørende, hvis bibliotekerne i alle deres mange udtryksformer – fysiske såvel som symbolske og sociale – fortsat skal indtage en central plads i både det velfærdspolitiske landskab og i borgernes bevidsthed. Det er nogle af de centrale pointer, jeg vil argumentere for efter et indledende overblik over den aktuelle status i bibliotekssektoren.

Temperaturmåling – trusler og potentiale

På den ene side er folkebiblioteket som institution under pres. I Danmark alene er der lukket over 300 filialer gennem de seneste 10 år, og biblioteket (og kulturområdet i det hele taget) står traditionelt for skud, når der skal prioriteres i de nærmest rituelle kommunale nedskæringsrunder. Alene i kølvandet på den seneste store kommunalreform i 2007 blev der med ét snuptag lukket over 100 filialer. Dette sker samtidig med, at der i de seneste år er set en opblomstring af personaleløse biblioteker, og kritiske røster mener, at dagene er talte for

published in 2011, *Det Digitale Råd* (the Digital Council) suggested that physical libraries should be phased out over a ten-year period in favor of “a new digital structure with one national e-library.” In connection with the latest municipal elections in November 2013, the Danish newspaper *Kristeligt Dagblad* carried out a survey that asked 30 mayors to prioritize cultural initiatives and services. In this survey, library investments came second to last. Instead, the mayors favored investments which they believe will attract citizens (and thus tax revenues). In this light, the future outlook is bleak for what has historically been a celebrated institution of general education and information.

On the other hand, the library is still one of the most popular cultural institutions in Denmark – a total number of 36 million visitors in 2011 speaks loud and clear – and in surveys, libraries generally get high scores when people are asked to rate their satisfaction with their local library services. A few places around the country, investments in high-profile *placemaker libraries* have put both the library as an institution and the city or neighborhood of the future cultural beacon on the map. One example of this is The Library on Rentemestervej, which had a strong impact on Copenhagen’s north-west district; as an icon, a meeting place and a base for counter narratives to the territorial stigma that has tended to attach itself to the area. Similarly, there are very positive experiences with rethinking libraries and developing them into socio-cultural hybrid platforms that are based on and revolve around the strength in being a public institution (perhaps the only one?) that meets people without requiring ID or a referral. In part because the context encourages open learning relationships (people come in for voluntary homework support or IT courses), it creates a basis for what might be called socially innovative practice approaches in relation to marginalized groups. Until now, this has manifested itself mainly in so-called marginalized neighborhoods (in the form of library-based community centers) and in rural areas (in the form of multi-purpose centers).

Thus, it is a slightly schizophrenic image that emerges of the library sector right now, a few years into the 2010s. The classic, collection-based library concept is under pressure ‘from the outside’ due to municipal budget woes, and the advent of new media means that the physical book is no longer the only media format that library services revolve around. At the same time, the library is a strong brand with a broad appeal, and internal trends are emerging in the sector that seek to develop libraries in a variety of directions – including a move toward more network-based

det fysiske bibliotek. Det debatteres løbende, hvad biblioteket i fremtiden kan, skal og bør bruges til. Det Digitale Råd foreslog således i et debatoplæg tilbage i 2011, at det fysiske bibliotek skulle udfases hen over en 10-årig periode til fordel for “en ny digital struktur med ét nationalt e-bibliotek”. I anledning af det seneste kommunalvalg i november 2013 foretog *Kristeligt Dagblad* en rundspørge, hvor 30 borgmestre blev bedt om at prioritere indsatser på kulturområdet. Her havner investeringer i biblioteksområdet på næstsidstepladsen. Borgmestrene vil hellere prioritere investeringer, de mener trækker borgere (og dermed skatte kroner) til kommunen. Således betragtes er fremtidsudsigterne dystre for den historisk set ellers så traditionsrige folkeoplysningsinstitution.

På den anden side er biblioteket fortsat ét af de mest besøgte kulturtilbud i Danmark – 36 mio. besøgende i 2011 taler sit tydelige sprog – og i forskellige tilfredshedsundersøgelser scores der generelt højt, når brugerne spørges til deres tilfredshed med det lokale bibliotekstilbud. Enkelte steder i landet har investeringer i prestigefyldte *placemakerbiblioteker* sat både biblioteket som institution og den kommune/bydel, hvori de nye kulturelle fyrtårne troner, på landkortet. Et eksempel på dette er Biblioteket på Rentemestervej, som har haft stor betydning for det københavnske Nordvestkvarter; som ikon, som mødested og som base for at skabe modfortællinger til det territoriale stigma, der til en vis grad har klistret sig til kvarteret. Ligeledes er der meget positive erfaringer med at gentænke og videreudvikle biblioteker til mere hybride, sociokulturelle platforme, der tager afsæt i og dyrker styrkerne i at være den (eneste?) offentlige institution, der møder borgeren uden krav om fremvisning af CPR-nr., og uden at man skal være visiteret til tilbudet. Dette gøres i en ramme, der lægger op til åbne læringsrelationer (borgerne kommer og deltager frivilligt i f.eks. lektiehjælp eller it-kurser), og der skabes, bl.a. på denne baggrund, grobund for, hvad man kunne kalde socialt innovative praksisformer i arbejdet med f.eks. udsatte borgere. Dette har indtil nu først og fremmest manifesteret sig i de såkaldt udsatte boligområder (i form af biblioteks-baserede medborgercentre) og i tyndt befolkede områder (i form af multifunktionelle centre).

Med ovenstående in mente kan man altså tegne et noget skizofrent statusbillede over bibliotekssektoren her lidt ind i 10’erne. Det klassiske, samlingsorienterede biblioteks-koncept er under pres ‘udefra’ af skrantende kommunal økonomi, og nye mediers indtog gør, at den fysiske bog ikke længere er det medie, al biblioteksdrift indrettes efter. Samtidig er biblioteket et stærkt brand

© Philippe Ruault

structures with socio-cultural and/or experience economy ‘twists’. It is this trend that is my main focus in the following.

Conflicting interests and inspirations

The tension that I described above in a Danish context also exists globally. Here too, there are both iconic ‘Bilbao effect’ libraries and attempts at transforming the library into a community forum – ‘community builders’ in their own right, as they would be called in an American context.

At one end of the spectrum we find international examples and already canonized versions of the former variant – the architectural icons. This includes, for example, Seattle Central Library, which carries Rem Koolhaas’ studio, OMA’s, signature, the relatively new library in Jo Coenen’s design on Amsterdam’s harbor front, Openbare Bibliotheek (which in addition to being a high-profile placemaker is also Europe’s largest public library), Moshe Safdie’s library in Vancouver and the Philological Library at Freie Universität Berlin, which was designed by Foster + Partners. Many of these icons are designed to blend elegantly into the urban space, not unlike Schmidt Hammer Lassen’s Black Diamond in Copenhagen. Here, Jo Coenen’s monolithic

med bred appel til borgerne, og der ses udviklingstendenser, der mere internt i sektoren søger at udvikle bibliotekerne i forskellige retninger – bl.a. mod mere netværksprægede organiseringer med sociokulturelle og/eller oplevelsesøkonomiske ‘twists’. Det er denne udvikling, jeg særligt vil fokusere på nedenfor.

Modstridende interesser og inspirationer

Den spænding, jeg ovenfor beskrev i en dansk kontekst, findes også globalt. Også her ses både ikoniske ‘Bilbaoeffekts-biblioteker’ og forsøg på at transformere biblioteket til lokalsamfundets knudepunkt – til at være ‘community builders’ i deres egen ret, som man ville kalde det i en amerikansk sammenhæng.

I den ene ende af spektret ses internationale eksempler og allerede kanoniserede bud på det første – de arkitektoniske ikoner. Det er f.eks. Seattle Central Library, som bærer Rem Koolhaas’ tegnestue, OMA’s, signatur, det er det forholdsvist nye Jo Coenen-designede bibliotek på havnefronten i Amsterdam, Openbare Bibliotheek (der ud over at være en markant *placemaker* også er Europas største offentlige bibliotek), det er Moshe Safdies bibliotek i Vancouver, og det er Freie Universitets filologiske bibliotek i Berlin,

building at Amsterdam's harbor front serves as an iconic European example. The design is clearly defined by the building's role as a public venue with a wide variety of usage needs: A well-considered functional distribution of space (among other functions, the library houses a theater and a top-floor restaurant overlooking the city) and qualities to accommodate the wide variation in use (the building has to offer calm and focused work spaces while also welcoming a steady flow of users and visitors) make for a complex design task, and Coenen's solution is consistent and convincing. The Library on Rentemestervej can be characterized on similar terms: It also features carefully designed spaces (from various types of study areas in the adult section to a very interactive children's section). From a more sociological point of view, these new libraries often host a wide range of activities – from traditional library services to cafés, stage productions, bookstores, exhibitions, etc. Their main audience is often the relatively well-off urban middle class. This is the group that typically uses these places as calm oases in the noisy tumble of the city and a chance to 'log off' from the hustle and bustle in order to study or converse in these open, welcoming and informal meeting places. In many regards, despite the classic library's ambition of embracing everyone, it is often the needs of this urban middle class that are accommodated, just as they are the ones who can afford to sip expensive coffee while enjoying the photo exhibitions in the café.

At the other end of the spectrum there are also new developments in the internal drive to transform the library into a platform with a more explicit ambition of playing a social role for marginalized citizens than the experience-oriented library – a more socially sensitive and needs-driven library concept. A specific international example of this is the so-called Idea Store, which represent a British reinterpretation of the classic library concept. Here, the main focus is on the role of the library in relation to life-long learning and educational activities for children, youth and families from marginalized areas of London. This involves a 're-design' of the physical setting with maximum accessibility, openness and functionality as key qualities as well as a rethinking of the content with a particular emphasis on the intensive facilitation of activities for users from a low-education background in the form of homework clubs, BookStart projects and early language stimulation. This represents a particular trend in British library development which explicitly aims to assign the library an active role in relation to social inclusion. A general point that is made in

der er designet af Foster + Partners. Disse ikoner er, ikke ulig Schmidt Hammer Lassens Sorte Diamant i København, ofte bygget, så de elegant glider ind i bybilledet. Jo Coenens monolitiske bygning ved havnefronten i Amsterdam kan her tjene som et ikonisk europæisk eksempel. Designet tager i høj grad hensyn til, at der er tale om en offentlig bygning med mange forskellige anvendelsesbehov: gennemtænkt funktionsopdeling af rum (biblioteket huser bl.a. også et teater og en restaurant på øverste sal med udsigt over byen), hensyntagen til den meget forskelligartede brug af de forskellige rum (der er behov for steder til fordybelse, samtidig med at der vil være en lind strøm af brugere og besøgende) gør det til en kompleks designopgave, og Coenens løsning herpå er gennemført og overbevisende. Biblioteket på Rentemestervej kan karakteriseres med samme termer: Her er ligeledes tale om et særdeles velovervejede design af forskellige rum (fra forskellige typer fordybelseshjørner i voksenafdelingen til et meget interaktivt børnebibliotek). Set med et mere sociologisk blik er det markant, at disse nye biblioteker ofte tilbyder en bred vifte af funktioner – fra traditionelle bibliotekariske ydelser til café, scenekunst, boghandel, udstillinger osv. Det er ofte den urbane, bedrestillede middelklasse, der tiltrækkes. Det er typisk dem, der bruger disse som åndehuller i byens larmende virvar til at 'logge af' fra larm og trængsel, til at studere, konversere; de bruges som åbne, uformelle mødesteder med højt til loftet. Det er på mange måder, trods det klassiske biblioteks ambition om at rumme alle, denne urbane middelklassens behov, der forsøges imødekommet, og det er dem, der har råderum til at nyde dyr kaffe, mens de ser på fotokunst i caféen.

I den anden ende af spektret ses der også nybrud i den måde, biblioteket indefra ønskes transformeret til en platform, der i mere eksplícitte termer end i det oplevelses-orienterede bibliotek søger at spille en social rolle for marginaliserede borgere – et mere socialt sensitivt og behovsbaseret bibliotekskoncept. Et konkret, internationalt eksempel er de såkaldte Idea Stores, der repræsenterer en britisk nyfortolkning af det klassiske bibliotek. Her er der i særlig grad fokus på bibliotekets rolle i relation til livslang læring, læringsbaserede aktiviteter for børn, unge og familier fra udsatte boligområder i London. Dette implicerer både et 'redesign' af de fysiske rammer med højest mulig tilgængelighed, åbenhed og funktionalitet som nøgleord og en mere indholdsmæssig nyorientering, hvor der særligt lægges vægt på intensiv facilitering af aktiviteter for de 'ikke-uddannelsesvante' brugere i form af lektiecaféer, bogstartprojekter og

© Idea Store

the British debate is that the library is a particularly well-suited setting for this effort to reduce social inequality because of its unique reach and accessibility. The library has an image of being an open space, it is characterized by a sense of neutrality, and it often has a physical presence 'on location' in the marginalized neighborhoods that enables it to reach people in their local community with information and learning activities. This gives it a significant potential to include people actively in the effort to vitalize their neighborhood. In that sense, this constitutes a broad effort to make the library a platform for explicitly pursuing strategies aimed at promoting active citizenship.

In a Danish context, the concept of libraries as Idea Stores and as community builders is also manifest. That is evident in a series of recently completed projects where 16 public libraries in marginalized neighborhoods took part in a three-year development process aimed at becoming combined libraries and community centers (or library-based community centers). A library-based community center is a hybrid organizational setting where a culture and information institution (the library) serves as a base for volunteer efforts, outreach public services, collective approaches and impartial counseling and guidance with links to social housing services and entrepreneurial environments. Thus, the community centers represent a unique blend of services and activities that have traditionally

sprogstimulering. Dette er udtryk for ét særligt spor i britisk biblioteksudvikling, der eksplicit ønsker, at biblioteket skal spille en aktiv rolle i forhold til social inklusion. Generelt påpeges det i den engelske debat, at biblioteket er en særligt velgnet ramme til netop dette arbejde med at mindske den sociale ulighed, bl.a. fordi det har en unik rækkevidde og tilgængelighed. Biblioteket har et image som værende et frirum, rummer en form for neutralitet og ofte en fysisk placering 'on location' i de udsatte boligområder, der netop gør det muligt at nå ud til folk i deres nærmiljø med information og læringsprægede aktiviteter. Derigennem er der et stort potentiale i at inddrage borgerne aktivt i arbejdet med udviklingen af deres boligområde. Således betragtet er der med et bredt perspektiv tale om at udvikle biblioteket mod at blive en platform, der eksplicit arbejder med strategier møntet på udviklingen af et aktivt medborgerskab.

I en dansk sammenhæng manifesteres tanker omkring udviklingen af Idea Stores og om biblioteket som *community builder* også. Det gør de i en række nyligt afsluttede udviklingsprojekter, hvor 16 folkebiblioteker beliggende i udsatte boligområder hen over en treårig periode tog del i en udviklingsproces med sigte på at blive bibliotek og medborgercenter (eller biblioteksbaseret medborgercenter). Et biblioteksbaseret medborgercenter er en hybrid organisatorisk ramme, der, med udgangspunkt i en kultur- og oplysningsinstitution (biblioteket) fungerer som base for både frivilligt arbejde, fremskudte offentlige services,

existed in separate contexts across a wide range of institutions in the public sector and civil societies. The unique institutional set-up of these community centers represents firstly, a good context for addressing specific cultural and social needs. Secondly, the centers bring professions together that normally work in different contexts, both in their day-to-day work and in more strategic initiatives. The community centers give these professions a chance to develop broad interdisciplinary approaches and understandings in connection with the efforts to meet individual and community needs and to develop the library as a more explicitly socially oriented institution in society. Thirdly, the centers represent a potentially stable construction in the community where co-existing but normally unrelated efforts, for example aimed at health issues among young people, are able to connect and achieve synergy effects. Fourthly, they establish a badly needed 'third place' in marginalized neighborhoods. Here I refer to the sociologist Ray Oldenburg's theory about 'third places.' In his interpretation, these are places that are neither home ('first place') nor workplace ('second place') but meeting places such as cafés, museums, restaurants, etc. where we can have low-intensity meetings with people we would not otherwise encounter. Oldenburg views these third places as essential for the development of networks and a sense of cohesion in a community. The community centers provide a venue for independent counseling of marginalized groups that also benefits from this sense of being a 'third place' in a more metaphorical sense, as the community center staff and any associated volunteers can meet people without representing either social services or a social housing service.

These four aspects suggest that the library's functional rationale and associated practices are still under development. In my view, this hybridization (and transformation) of the library has a huge potential and indicates an important development for the sector. The topic of 'hybridization' in and of the library sector has long been a topic of debate. I use the concept here, not in reference to any specific initiatives to fuse the physical library with digital services such as the establishment of the 'Danish Digital Library', but rather in reference to experiments that move the library toward increased networking with other public sector institutions, the volunteer sector and grassroots, often expressed in cooperation across administrative and professional boundaries and across the distinction between professionals and volunteers.

kollektive organiseringer, uvildig rådgivning og vejledning og har links til både boligsociale indsatser og iværksættermiljøer. Således repræsenterer medborgercentre en unik blanding af services og tilbud, der traditionelt har været at finde adskilt og spredt på en mængde forskellige offentlige såvel som civilsamfundsbase-rede institutioner. Det særlige institutionelle setup, som medborgercentre udgør, repræsenterer for det første en ramme, der er velegnet til at arbejde med forskellige borgers konkrete kulturelle såvel som sociale behov. For det andet samler centrene forskellige professioner, der i det daglige såvel som i mere strategiske samarbejder normalt arbejder løsrevet fra hinanden. Medborgercentre giver disse professioner muligheden for at udvikle en bred tværfaglighed møntet på både arbejdet med borgernes forskellige behov og med udviklingen af biblioteket som en mere eksplisit socialt orienteret, samfundsmæssig institution. For det tredje repræsenterer centrene i lokalsamfundet en mulig, stabil konstruktion, hvor samtidig eksisterende, men normalt uafhængige indsatser for f.eks. unge og sundhed rent faktisk kan relateres til hinanden og skabe synergi på tværs. For det fjerde etableres der et tiltrængt 'tredje sted' i de udsatte boligområder med dannelsen af de biblioteksbase-rede medborgercentre. Her trækker jeg på sociologen Ray Oldenburgs teori om 'tredjesteder'. I hans udlægning er det steder, der hverken er dér, hvor vi bor ('førstedsteder') eller arbejder ('andetsteder'), men netop mødesteder som f.eks. caféer, museer, restauranter osv., hvor man kan have lav-intensive møder med folk, man ellers ikke ville møde. Oldenburg ser disse tredjesteder som helt centrale for udviklingen af sammenhæng og netværk i lokalsamfundet. Med medborgercentre etableres et fundament for uvildig rådgivning af udsatte grupper, der ligeledes har præg af at være et sådant 'tredjested' i mere overført betydning, da medborgercentrenes medarbejdere og evt. frivillige knyttet hertil kan møde borgerne uden at være hverken 'en af dem fra kommunen' eller f.eks. fra den boligsociale indsats.

Disse fire nedslag peger på, at bibliotekets funktionsrationale og de dertilhørende praksis-former er under stadig udvikling. At hybridisere (og transformere) biblioteket på denne måde rummer for mig at se et enormt potentiale og danner et markant udviklingsspor for sektoren fremadrettet. Man har netop længe talt om 'hybridisering' i og af bibliotekssektoren. Når jeg her har anvendt begrebet, er det ikke møntet på de forskellige tiltag, der har været i retning af at sammensmelte det fysiske bibliotek med digitale services som f.eks. oprettelsen af "Danskernes digitale bib-

© Rasmus Hjortshøj

Potential bridge-building and synergies

The library is thus currently facing threats as well as a huge development potential. External dynamics (such as the advance of new media) and internal trends in the library sector point to a variety of potential directions for libraries. This involves a risk of polarization, but it also offers strategic possibilities – for politicians, planners, architects and others – for taking active measures to prevent the library sector from 'snapping in half' by focusing either on the wealthy middle class or on more or less marginalized groups with a wide variety of needs.

In closing, I will outline three perspectives that point to potential bridge-building among the trends that I have outlined above. Firstly, a few words about The Library on Rentemestervej. What is particularly noteworthy here is that the newly constructed 'Library' is a rare case, by Danish standards, of a library that was constructed from the outset as a hybrid four-story cultural institution, explicitly planned around the library's role as a beacon in the community. In addition to library services for children and adults, the building houses a range of services and activities, for example a café, textile workshops, the local TV station, a large hall for concerts and literature events, and municipal services. The library web-

liotek", men i højere grad de forsøg, der tænker biblioteket i retning af øget netværkssamarbejde med andre offentlige institutioner, den frivillige sektor og græsrodder og ofte konkret udmøntes i samarbejder på tværs af forvaltningsmæssige opdelinger, forskellige faggrupper og mellem professionelle og frivillige.

Mulig brobygning og synergieffekt

Der er altså aktuelt både trusler mod biblioteket og et enormt udviklingspotentiale. Der er dynamikker, der kommer udefra (som nye medier, der trænger sig på), og der er brydningsflader internt i bibliotekssektoren, der repræsenterer forskellige mulige udviklingsspor for bibliotekerne. Der er fare for polarisering, men der er også strategiske muligheder – for politikere, planlæggere, arkitekter osv. – for aktivt at imødegå, at bibliotekssektoren 'knækker over på midten' og fokuserer enten på den velbærgede middelklasse eller på mere eller mindre marginaliserede borgere med alskens behov for hjælp.

Jeg vil her afslutningsvist pege på tre perspektiver, der kan henlede opmærksomheden på mulige brobygningsperspektiver mellem de optegnede udviklingsspor. Jeg vil som det første knytte et par ord til Biblioteket på Rentemestervej. Det, der særligt er værd at bide mærke i, er,

site says, “On the second floor you find the Democracy Corner, which is home to the local committee and the community center. They offer support and assistance with community projects.” The text may be seen as a brief, factual and fairly modest description of what takes place on the second floor of the building, but from a historical perspective, this service description is very interesting. The second floor is also home to the ‘community lab’ (part of the Democracy Corner), which explicitly aimed, from the conception of the building, to establish networks among and provide a base for grassroots wishing to launch debates, campaigns and happenings of a more or less political nature in the urban space. It is, to my knowledge, a fairly new development to make room for and explicitly invite this type of activity into an otherwise established and ‘formal’ cultural institution such as the library. Secondly, I would like to point out that if the beacon projects fail to attract people and ‘make a difference’ they will appear as embarrassing failed investments for the responsible political decision-makers and the civil servants. They need to bring in people who contribute to *creating* (rather than merely *consuming*) culture. This dynamic might well spring from the small and less aesthetically striking libraries. These libraries often have a close relationship with the community and with subcultural environments – Nørrebro Library on Bragesgade is a case in point. In other words, I suggest the need to consider mutual connections across institutions explicitly – not only the connections among differ-

at det nybyggede ‘Biblioteket’ er et, efter dansk målestok, sjældent eksempel på et bibliotek, der fra starten er bygget som en hybrid kulturinstitution i fire etager, eksplicit planlagt med tanker om bibliotekets rolle i lokalsamfundet som pejlemærke. Her huser man, ud over voksen- og børnebibliotek, en vifte af forskellige tilbud og aktiviteter som f.eks. café, håndarbejdsværksteder, den lokale tv-station, en stor sal til koncerter og forfatterarrangementer og borgerservice. På Bibliotekets hjemmeside står der: “På anden sal finder du Demokratihjørnet, hvor lokaludvalget og medborgercentret holder til. Her yder de bl.a. hjælp og støtte til borgergruppernes forskellige projekter”. Teksten kan ses som en kort, nøgtern og noget undseelig beskrivelse af, hvad der foregår på anden sal i huset, men med historiske briller på er denne funktionsbeskrivelse langt mere interessant. Det er nemlig på anden sal, at man huser ‘bydelslaboratoriet’ (en del af demokratihjørnet), der eksplicit og fra husets fødsel er udviklet til at etablere netværk mellem og huse græsrodder, der gerne vil lave debatter, kampagner og happenings af mere eller mindre politisk art i byens rum. Det er, så vidt jeg ved, ret nyt, at sådanne funktioner får plads og fra starten af eksplicit inviteres indenfor på en ellers etableret og ‘formel’ kulturinstitution som biblioteket. For det andet vil jeg påpege, at fyrtårnsprojekterne, hvis de ikke trækker besøgende og ‘gør en forskel’, vil fremstå som pinlige fejlinvesteringer for de ansvarlige kommunale toppolitikere og embedsmænd. De har brug for ‘kunder’ i butikken, der bidrager til at *skabe*

ent types of libraries but also between the library and other public sector and civil society institutions. That may also improve the library’s chance of survival; an informant in my PhD project puts it very clearly: “... as I understand it, the reason we weren’t taken off the budget last time (in the previous budget negotiations), the reason why we weren’t cut... came down to (...) local protests. So many people protested because of, how could you put it, the work we do, both for our users and also as a place for many of the local youths to drop in” (Delica 2013:168). In other words, it clearly helps to establish relations with local institutions and, for example, to initiate activities that open the area up to the outside world and enhance the library’s role as a central institution that brings the community together. That insight is also relevant for the beacon projects. Thirdly, and in conclusion, the title of the essay is of course slightly misleading. This is not an either-or scenario but instead two positions in a broad spectrum. It is neither realistic to expect that all 98 municipalities in Denmark will create iconic libraries nor to expect all the local libraries across the country to develop into full-fledged community centers. The library sector needs both, and where there is a synergy potential it will be possible to build very strong constellations. Examples of the latter include the relationship between the future high-profile Urban Mediaspace (UM) and the City of Aarhus and the City’s other public libraries (several of which are located in so-called marginalized neighborhoods). It will be a challenge *not*

(og ikke alene *forbruge*) kultur. Den dynamik kan sagtens komme fra de små og æstetisk set mindre prangende filialer. Disse har ofte en nærhed til borgerne og til subkulturelle miljøer – Nørrebro Bibliotek i Bragesgade er et godt eksempel herpå. Dette er med andre ord en opfordring til, at der tænkes helt eksplicit i gensidige sammenhænge på tværs af institutioner – ikke alene mellem forskellige typer af biblioteker, men også mellem biblioteket og andre offentlige og civilsamfundsbaseerede institutioner. Dette kan også øge bibliotekets overlevelschancer; en informant i min afhandling udtrykker dette meget klart: “...så vidt jeg kunne forstå sidste gang (ved sidste budgetforhandlinger), grunden til vi ikke blev sparet væk... det var på grund (...) af protester i området. Der var så mange, der protesterede på grund af den, hvad kan man sige, indsats vi gør for, både for vores brugere, men også som værested for mange af de unge” (Delica 2013:168). Det er med andre ord tydeligt, at det betaler sig at etablere relationer med lokalsamfundets institutioner og f.eks. være igangsatte for aktiviteter, der både åbner området for omverdenen og forstærker bibliotekets rolle som central og samlende institution for lokalområdet. Den indsigt kan fyrtårnsprojekterne også drage nytte af. For det tredje og afsluttende er titlen på essayet naturligvis noget misvisende. Der er ikke tale om en enten eller-relation, men om to positioner i et bredt spektrum. Det er hverken realistisk, at der dukker ikoniske biblioteker op i samtlige 98 kommuner, eller at alle biblioteksfilialer landet over udvikler sig til

to give local libraries a lower priority in various ways (symbolically and in terms of recognition and funding) once UM opens to the public. It will also be a challenge to continue to ensure a 'socio-cultural food chain' between the local libraries and UM and to ensure that UM develops a social profile, even (also) playing a role for the City's more marginalized citizens. In this, they might even draw inspiration from the pioneering effort at Community Center Gellerup over the past ten years, which has aimed to transform the library service in order to target people's specific needs in one of Denmark's poorest areas.

References

Andersen, John, Delica, Kristian & Frandsen, Martin Severin (2013): "From 'book container' to community centre". In Moulaert, Frank; MacCallum, Diana; Mehmood, Abid & Hamdouch, Abdelillah: *Social Innovation: Collective action, Social learning and Transdisciplinary Research. International Handbook on Social Innovation*. Edward Elgar.

Det Digitale Råd (2011): *Effektiviser borgernes kontakt til det offentlige. Debatoplæg om kanalstrategi*. Det Digitale Råd, 3rd report. January 2011.

Delica, Kristian Nagel (2013): *Biblioteksbaseerede medborgercentre i udsatte boligområder: om praksisformer, strategier og social innovation i arbejdet med avanceret marginalitet*. PhD dissertation, Roskilde University.

Delica, Kristian Nagel & Elbeshausen, Hans (2013): *Socio-Cultural Innovation by and through Public Libraries in Disadvantaged Neighborhoods in Denmark: Concepts and Practices*. Information Research, 18 (3), paper C14.

Oldenburg, Ray (1999 [1989]): *The Great Good Place: Cafés, Coffee Shops, Bookstores, Bars, Hair Salons and Other Hangouts at the Heart of a Community*. Marlowe & Company, New York.

Pateman, John & Vincent, John (2010): *Public Libraries and Social Justice*. Ashgate, Burlington.

Rasmussen, Casper Hvenegaard, Jochumsen, Henrik & Skot-Hansen, Dorte (2011): *Biblioteket i byudviklingen – oplevelse, kreativitet og innovation*. IVA, Realdania og Danmarks Biblioteksforening, Copenhagen.

Theme issue of *Nordisk Tidsskrift for Informationsvidenskab og Kulturformidling* om "Biblioteket i byens rum", No. 1, vol. 2. 2013.

fuldblods medborgercentre. Bibliotekssektoren har brug for begge dele, og i de tilfælde, hvor der er synergi herimellem, kan der udvikles særdeles stærke konstellationer. Eksempler herpå er f.eks. relationen mellem det kommende højtprofilerede Urban Mediaspace (UM) og Aarhus og kommunens andre filialer (hvoraf flere er placeret i såkaldt udsatte boligområder). Det bliver en udfordring *ikke* at udsulte de lokale filialer på forskellige måder (symbolsk, anerkendelsesmæssigt og driftsøkonomisk), når UM slår dørene op. Det bliver ligeledes en udfordring kontinuerligt at arbejde på, at der er en 'socio-kulturel fødekæde' mellem filialerne og UM, og at UM også udvikler en social profil og endda (også) kommer til at spille en rolle for kommunens mere marginaliserede borgere – dette kunne måske ligefrem være med inspiration i meget af det pionerarbejde, der gennem de sidste 10 år er lavet med at transformere bibliotekets ydelser, så de i endnu højere grad rammer borgernes specifikke behov i et af landets fattigste boligområder i Community Center Gellerup.

Kilder

Andersen, John, Delica, Kristian & Frandsen, Martin Severin (2013): "From 'book container' to community centre". I Moulaert, Frank; MacCallum, Diana; Mehmood, Abid & Hamdouch, Abdelillah: *Social Innovation: Collective action, Social learning and Transdisciplinary Research. International Handbook on Social Innovation*. Edward Elgar.

Det Digitale Råd (2011): *Effektiviser borgernes kontakt til det offentlige. Debatoplæg om kanalstrategi*. Det Digitale Råd, 3. rapport. Januar 2011.

Delica, Kristian Nagel (2013): *Biblioteksbaseerede medborgercentre i udsatte boligområder: om praksisformer, strategier og social innovation i arbejdet med avanceret marginalitet*. Ph.d. Afhandling, Roskilde Universitet.

Delica, Kristian Nagel & Elbeshausen, Hans (2013): *Socio-Cultural Innovation by and through Public Libraries in Disadvantaged Neighbourhoods in Denmark: Concepts and Practices*. Information Research, 18 (3), paper C14.

Oldenburg, Ray (1999 [1989]): *The Great Good Place: Cafés, Coffee Shops, Bookstores, Bars, Hair salons and Other Hangouts at the Heart of a Community*. Marlowe & Company, New York.

Pateman, John & Vincent, John (2010): *Public Libraries and Social Justice*. Ashgate, Burlington.

Rasmussen, Casper Hvenegaard, Jochumsen, Henrik & Skot-Hansen, Dorte (2011): *Biblioteket i byudviklingen – oplevelse, kreativitet og innovation*. IVA, Realdania og Danmarks Biblioteksforening, København.

Temanummer af *Nordisk Tidsskrift for Informationsvidenskab og Kulturformidling* om "Biblioteket i byens rum", nr. 1, 2. årgang. 2013.

© Asbjørn Skou

